

ÅLANDS LANDSKAPSNÄMND

KANSLIET

N° 3 328

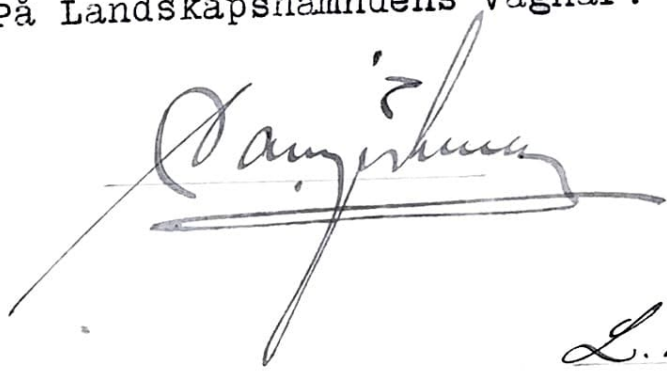
Mariehamn, den 8 september 1922.

N:o 39.

Till Landstinget.

Landskapsnämnden har äran härjämte översända av Landstinget i skrivelse för den 24 sistlidne augusti begärd utredning därom, huruvida bro- och skallfogdekapparna äro att hänföra till den grundskatt, varav, jämlikt § 4 i lagen innehållande särskilda stadganden rörande landskapets Ålands befolkning, hälften skall tillfalla landskapet.

På Landskapsnämndens vägnar:

L. Nordling

Landskapsnämndens utredning i anledning av Landstingets anhållan om utlåtande därom, huruvida bro- och skallfogdekapparna äro att hänföra till den grundskatt varav, jämlikt § 4 i lagen innehållande särskilda städganden rörande landskapet Ålands befolkning, hälften skall tillfalla landskapet.

Uti skrivelse för den 24 sistlidne augusti har Landstinget uppdragit åt Landskapsnämnden att åstadkomma en fackmannautredning därom, huruvida kronotiondet samt bro- och skallfogdekapparna böra hänföras till den grundskatt, ur vilken landskapet för bestridande av sina kostnader skall erhålla hälften.

I anledning härav får Landskapsnämnden äran framhålla följande:

Då den nu föreliggande frågan icke synes Nämnden vara av så invecklad natur, att för densammas tillfredsställande besvarande utom landskapet bosatta krafter nödvändigtvis påkallas, har Landskapsnämnden med det material, som stått till dess förfogande, ansett sig kunna skrida till en undersökning av frågan. Härvid har Nämnden ansett sig främst böra försöka utreda, huruvida Nationernas Förbunds råd uti sitt beslut den 27 juni 1921

"La province d'Åland aura le droit d'employer pour ses besoins 50
des revenus de l'impôt foncier, outre les revenus prévus par l'article
21 de la loi d'autonomie"

måhända med uttrycket "revenus de l'impôt foncier" avsett något så
skilt slag av de på den åländska jorden vilande skatterna, eller dessa
som helhet betraktat.

I den franska texten, som enligt meddelade uppgifter skall gälla så
som grundtext, benämnes sålunda den ifrågavarande skatten "revenu de l'
impôt foncier". "Enligt Histoire de civilisation française" av Alfred Ra-
boud skulle enligt franskt åskådningssätt med denna skatt - den romerska
tributum soli - förstås alla de allmänna avgifter, som direkt vila på
den, sålunda vad i dagligt tal avses med grundskatt. Det finnes också
ingenting, som skulle vidgandengiva, att man vid beslutets fattande i
Genève tänkt sig något annat med uttrycket ifråga, än den allmänna, på
åländska jorden vilande skatten. Härtill kommer ännu att, på sätt av
Lands delegerade i Genève vid Landstingets plenum den 6 sistlidne juli
vitsordades, denna bestämmelse tillkom på direkt yrkande av nämnda dele-
gerade, som motiverade detsamma därmed, att den åländska jorden vore i för-
hållande till dylik i Finland avsevärt högre beskattad. Denna upplysning
torde böra tillmätas en avgörande betydelse.

Vid sådant förhållande måste, enligt Landskapsnämndens mening, det
vara fullkomligt klart, att vid beslutets om den åländska jordskatten för-
mulerande i Genève man hade i ögonsikte all den skatt, som på Åland utgö-
res på grund av innehavd jord, eller sålunda såväl ordinarie räntan som

ock kronotiondet samt bro-och skallfogdekapparna. Varken i Rådets protokoll eller i själva beslutet finnes den ringaste antydning därom, att man skulle tagit i betraktande ens möjligheten av en uppdelning av den å der åländska jorden lagda skatten, dess mindre åsyftat en sådan.

Emellertid har från finländskt håll framställts ett påstående därom, att med uttrycket "grundskatt" skulle avses endast den från skattlagd jord utgående ordinarie räntan. En sådan tolkning av stadgandet ifrågavore, om densamma kunde tillmätas giltighet, uppenbart för landskapet synnerligen ofördelaktig, då därigenom detsamma ginge miste om c. 1/9 av sina garanterade inkomster.

Landskapsnämnden har fördens skull sökt utreda om och i vilken mening uti ^{den} äldre och nyare kamerallagstiftningen eller i kommentarer härtill uttrycket "grundskatt" förekommer. Uti sitt utgivna "Sammandrag ur utfärdade äldre och sednare = = Kongl. Majest:s och Rikets stadgar = = angående Svea Rikes Kammar-Werk", utgiven 1801, använder sig Lundeqvist ingensstädes av benämningen "grundskatt" å någon från fastighet utgående pålagan men väl anför han (sid 2) att "Hvad sjelfwa beräkningen af Kronans Inkomster angår, som äro dels Reäle, och utgå av Jord och Fastigheter uti Hemmansräntor och Kronotionde, så förekomma följande Medel och Räntor". varefter han uppräknar en massa dylika räntor samt det i spanmål utgående kronotiondet. Även von Bondsdorff i sin 1833 utgivna "Storfurstedömet Finlands Kameral-Lagfarenhet" hänför, då han skiljer emellan real-och personella skatter, till de förra såväl ordinarie räntan som kronotionde Visserligen uttalar han, att med ordinarie ränta menas den grundskatt el-

332
ler ränta, som är ålagd alla skattskyldige hemman i landet, men, som
av framgår användes detta ord "grundskatt" endast såsom beteckning för
visst skatteslag, ej såsom benämning, och avser sålunda endast att fram-
hålla att denna skatt utgår från grunden eller jorden, på samma sätt
tages även i förslaget till ekonomi-och politielag ordet grundskatt så-
som en beteckning för ett visst slag av skatt, i det att däri framhålls
(§ 268) att jordeboksräntan skall såsom grundskatt utgå från skattskyld-
ige jordlägenheter på landet. Vid den redogörelse, som i frågan den 6
sistlidne juli lämnades Landstinget, förbisågs alldeles skillnaden emell-
begreppen benämning och beteckning, i det att i redogörelsen anfördes att
i sistsagda arbete ordinarie räntan benämnes grundskatt, vilket ej är
riktigt, ity att den endast betecknas såsom sådan.

På samma sätt betecknar professor Hermansson i sina föreläsningar or-
dinarie räntan eller rubelräntan såsom en grundskatt, men benämner den icke
så, eftersom enligt den inhemska kamerala terminologin en speciell
"grundskatt" ej finnes. Även han framhåller att "varje hemman skall, där
est icke annat gäller på särskild grund, såsom grundskatt utgöra ordinarie
eller rubelränta."

Vida klarare och på ett för nu ifrågavarande undersökning avgörande
sätt framhåller doktor Willgren i sitt arbete över Finlands finansrätt de
fullkomliga identiteten emellan grund-och jordskatter, i det han definierar
desamma sålunda: "Grundskatt-eller jordskatter äro skatter, som i enlighet
med en viss, genom skattläggning fastställd grund utgå från avkastningerna
av jordlägenheter, vilka såsom sådana kunna utgöra föremål för slik beskattning."

333

ning", varefter han vidare under dessa grundskatter uttryckligen hänför alla tre nu ifrågavarande skatteslag.

Uti sitt anförande vid Landstingets sammanträde den 6 juli framhöll landshövdingen i landskapet såsom sin uppfattning, dels att de svenska och finländska delegerade i Genève troligen opererat med termen grundskatt utan tanke på, att densamma uti Sverige och Finland hade olika betydelse, dels även att bro-och skullfogdekapparna enligt hans uppfattning borde hänföras till en annan kategori än ordinarie räntan och kronotionde. Landskapsnämnden har emellertid icke kunnat ansluta sig till någondera av dessa åsikter. Utom att den först anförda ju jävas av den ovan lämnade utredningen, är det väl otänkbart, att om en skillnad i anført avseende verkligen förefunnits, de finländska delegerade ej skulle upplyst den rikssvenska delegationen därom. Det är därför tydligt, att de svenska delegerade beträffande dessa tvenne skatter ej kunnat hysa en annan uppfattning än den, som kommit till uttryck uti det svenska kamerala åskådningssättet, vilket, såsom ur det förestående framgår, i detta avseende sammanfaller med det finska.

Att bro-och skullfogdekapparna skulle höra till en annan kategori, än de förenämnda tvenne skatteslagen, låter sig ävenledes knappt tänkas, då de som nämnt åvälvts i mantalsatt jord och ålunda ovillkorligen måste hänföras till grundskatten. Så mycket mera bör så anses vara fallet, som v. Bondsdorff uti sitt anförda arbete uttryckligen framhåller att skullfogdekapparna på Åland "vanligen anses kunna till ordinarie räntan hänföras".

Med hänvisning till vad i det ovanstående anförts och ^{med} ytterligare
åberopande av det faktum att i alla förordböcker, som stått Landskapsnämnden
till buds, med grundskatt betecknas sådan skatt, som direkt åligger jord-
den, kan Nämnden ej annat än fastslå, att landskapet jämlikt mom. 6 uti
Förbundsrådets beslut av den 27 juni 1921 äger obetingad rätt att uppbära
hälften av det kronotonde och de bro- och skallfogdekappar, som inom la-
skapet uppbäras. Mariehamn, den 31 augusti 1922.

På Landskapsnämndens vägnar:

L. Nordling